Shloka (in devanagari)

तत्त्ववित्तु महाबाहो गुणकर्मविभागयोः ।
गुणा गुणेषु वर्तन्त इति मत्वा न सज्जते ॥ ३.२८ ॥

(in English)

tattvavittu mahābāhō guṇakarmavibhāgayōḥ |
guṇā guṇēṣu vartanta iti matvā na sajjatē || 3.28 ||

Index Ref 3rd chapter,28 of 43

पदच्छेदः

तत्त्ववित्,तु,महाबाहो,गुणकर्मविभागयोः ।
गुणा,गुणेषु,वर्तन्ते,इति,मत्वा,न,सज्जते ॥

अन्वयार्थः (Prose order with meaning & introduction to the word)

महाबाहो	महाबाहो (अर्जुन) !	mighty-armed
गुणकर्मविभागयोः	चक्षुरादीनाम् इन्द्रियाणां दर्शनादीनां च क्रियाणां विभागयोः,पूर्वकृतकर्मगुणाधारयोः	of the divisions of Guna and Karma
तत्त्ववित् तु	याथातथ्येन ज्ञाता पुनः	knower of truth
गुणाः	चक्षुरादीनि इन्द्रियाणि बुद्धिः मनश्च	Gunas (in the shape of the senses)
गुणेषु	रूपशब्दादिषु	amidst the Gunas
वर्तन्ते	विद्यन्ते,स्थिरीभवन्ति	remain
इति मत्वा	इति ज्ञात्वा,इति विदित्वा	knowing this
न सज्जते	आत्मा सक्तो न भवति	not become attached

अर्थः महाबाहो ! गुणकर्मविभागयोः तत्त्ववित् तु गुणाः गुणेषु वर्तन्ते इति मत्वा न सज्जते ।

Meaning But, one, with true insight into the domains of Guna and Karma, knowing that Gunas as senses merely rest on Gunas as objects, does not become attached.

तात्पर्यं हे महाबाहो ! चक्षुः श्रोत्रादीनि ज्ञानेन्द्रियाणि, वाक्पाणिप्रभृतीनि कर्मेन्द्रियाणि, बुद्धिः मनश्च प्रकृतिजन्यानि इति गुणाः इत्युच्यन्ते । तानि च क्रमेण दर्शनश्रवणादौ वचनस्वीकारादौ अहङ्कारेण सङ्कल्पेन च प्रवर्तन्ते । च कदापि आत्मा एतेषु कर्मसु व्याप्रियते, निष्क्रियत्वात् । एवं गुणाः के, तेषां च क्रियाः काः इति ज्ञात्वा अयम् आत्मा तेभ्यः भिद्यते इति यः वस्तुस्थितिं विजानाति सः कदापि रूपशब्दादीनां दर्शनश्रवणादौ न ममतां प्राप्नोति ।

व्याकरणम्

सन्धिः	गुणा गुणेषु	- गुणाः + गुणेषु	विसर्गसन्धिः (लोपः)
	वर्तन्त इति	- वर्तन्ते + इति	यान्तावान्तादेशसन्धिः
समासः	गुणकर्मविभागयोः	- गुणः च कर्म च गुणकर्मणी - द्वन्द्वः ।	
		- गुणकर्मणोः विभागः, तयोः - षष्ठीतत्पुरुषः ।	
	तत्त्ववित्	- तत्त्वं वेत्ति इति तत्त्ववित् - कर्तरि क्विप् उपपदसमासश्च ।	
कृदन्तः	मत्वा	- मन् + क्त्वा ।	